

IN MEMORIAM

Akademik prof. dr. TIHOMIR VUKOVIĆ

Šestog oktobra 1989. u 57. godini života, preminuo je akademik prof. dr. Tihomir Vuković, jedan od najvećih biologa-ihtiologa Bosne i Hercegovine i Jugoslavije i veoma poznato i cijenjeno ime u evropskoj i svjetskoj ihtiološkoj nauci. Umro je akademik Vuković, jedan od najznačajnijih utemeljivača savremenoga koncepta biosistematskih istraživanja riba u Jugoslaviji, Evropi i u svijetu, čovjek koji je izvršio neprocjenjiv uticaj na razvoj naučne misli u ihtiologiji i ribarstvu. Umro je akademik Tihomir Vuković, uvaženi i cijenjeni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu i generalni sekretar Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Rođen je 22. februara 1933. u Irigu kod Novog Sada, odakle je početkom godine 1941. s roditeljima protjeran u Gacko, odnosno u Kragujevac, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Godine 1951. upisao je biološku grupu na Prirodno-matematičkom fakultetu u Beogradu, gdje je vrlo uspješno završio studij i diplomirao u decembru 1955. Početkom 1956. izabran je za asistenta za zoologiju na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. U novembru 1961. na Prirodno-matematičkom fakultetu u Sarajevu, odbranio je disertaciju pod naslovom »Populacije i mriješćenje *Alosa fallax nilotica* u vodama Neretve i Skadarskog jezera. U februaru 1962. izabran je u zvanje docenta na istome fakultetu, za predmet Zoologija kičmenjaka. U martu 1967. biran je u zvanje vanrednog, a u decembru 1971. u zvanje redovnog profesora.

Svoje naučno i stručno usavršavanje dr. Vuković upotupnio je u brojnim, najpoznatijim institutima Jugoslavije, Evrope i SAD, koji se bave problemima biosistematičke ekologije i evolucije riba. U toku školske 1963/64. bora-

vio je u SSSR-u, u Moskvi na Lomonosovu univerzitetu i u Lenjingradu, gdje je specijalizirao najnovije metode i modele savremenih pristupa biosistematici, ekologiji i evoluciji riba. Tokom 1977. (tri mjeseca) dr. Vuković boravio je u SAD, gdje je u odgovarajućim najuglednijim naučnim institucijama usavršavao i razvijao neke od najnovijih metoda u biosistematskim istraživanjima riba. Prof. Vuković još se naučno usavršavao u Londonu, Parizu, u naučnim institucijama Švedske, Italije, Poljske, Mađarske itd.

Golem je, širok i raznovrstan naučnoistraživački opus akademika Vukovića. Publikovao je oko tri stotine naučnih i stručnih radova posvećenih veoma različitim pitanjima biosistematičke, ekologije i filogenije, pretežno slatkodvodnih riba u Jugoslaviji. Od samih početaka svog naučnoistraživačkog rada prof. Vuković iskazao je sve osobine vrsnog i pronicljivog istraživača, čija je pažnja koncentrisana na brojna pitanja morfologije, anatomije, biohemije, ekologije, zoogeografije i filogenije riba. U koncipiranju savremenih biosistematskih istraživanja uvijek je i zagovarao multidisciplinarni pristup i težio za njim, što je, primarno njegovom zaslugom, rezultiralo uvođenjem modernog prilaza biosistematici riba i razvoju savremenih metoda u ovoj oblasti naučnoistraživačkog rada. Svojim urođenim smislom za organizaciju i komunikativnost na proučavanju ove problematike uspio je okupiti kompleksne istraživačke timove naših i stranih učenjaka i podići ugled sarajevske ihtiološke škole na najviši nivo u jugoslavenskim i širim razmjerama. Neprocjenjiv je njegov doprinos obrazovanju i usavršavanju naučnog kadra u oblasti ihtiologije i biosistematičke, u jugoslavenskim i međunarodnim razmjerima.

Među brojnim naučnim radovima akademika Vukovića posebno značajno mjesto imaju studije o endemičnoj ihtiofauni Bosne i Hercegovine, koje su neprocjenljiv doprinos poznavanju biologije mnogih vrsta naših riba. Dr Vuković je autor i nekoliko kapitalnih knjiga i monografija od kojih posebno ističemo »Slatkovodne ribe Jugoslavije«, »Ribe Bosne i Hercegovine« i »Vodozemci Bosne i Hercegovine«, koje predstavljaju epohalne determinante razvoja toga područja jugoslavenske nauke i neazobilaznu udžbeničku literaturu studenata biologije, biotehničkih nauka i širega kruga intelektualne javnosti.

Gotovo je nemoguće obuhvatiti sve značajnije pravce i oblasti društvenog i stručnog angažmana akademika Vukovića. Na fakultetu je izrastao od šefa katedre, šefa Odsjeka do prodekanske i dekanske funkcije, na Akademiji do izuzetno perspektivnoga redovnog člana, generalnog sekretara i usmješnog organizatora jugoslavenske i internacionalne međuakademijske saradnje. Istovremeno se iskazivao kao naglašeno aktivan član i funkcionar u

društveno-političkim i samoupravnim organima i organizacijama. Bio je inicijator i osnivač Jugoslavenskog ihtiološkog društva, njegov predsjednik, prvi predsjednik Evropskog ihtiološkog udruženja (u kojemu je biran za doživotnog počasnog predsjednika), dugi niz godina glavni i odgovorni urednik časopisa »Ichthyologia«, te pokretač, urednik, editor i član redakcija mnogih naučnih izdanja iz oblasti ihtiologije i biosistematike.

Umro je akademik prof. dr Tihomir Vuković, drug, saradnik, kolega, prijatelj, glava porodice, čovjek.

Izložene činjenice uzaludno pokušavaju opisati samo dio goleme praznine koju je u našoj i široj sredini iza sebe ostavio akademik Vuković. Preko 30 generacija studenata, njegovi drugovi, saradnici i prijatelji imaju težak ali častan zadatak na putu produženja ideja, poruka i stremjenja njegovog životnog djela. Sve nas je obogatilo svojim prisustvom u našim životima.

Neka mu je vječna slava i hvala!

Prof. dr. Avdo SOFRADŽIJA
Prof. dr. Rifat HADŽISELIMOVIĆ